

*„У послу, колико год мислили да сте успешни или добри,
већином ће Вас људи ценити према понашању“.*

УВОД

Етички кодекс прописује скуп правила, односно етичких начела којих се морају придржавати сви запослени у образовно-васпитним установама.

Пошто је образовно-васпитна делатност изузетно сложен и друштвено важан сегмент, неопходно је остварити висок степен професионалности и моралне одговорности.

Циљ етичког кодекса је поштовање, разумевање и прихватање основних начела као и морално оправданог понашања у школи. Професионални етички принципи показују циљеве које сваки

професионалац, у обављању свог посла, треба да остварује и дели са својим колегама.

Школа има обавезу да обезбеди неопходне услове како би се сви запослени упознали са Етичким кодексом.

Непоштовање или неразумевање етичких стандарда не оправдава неетично понашање.

Етички кодекс Основне школе „Краљ Петар I“ треба да буде доступан свим запосленима у установи, ученицима, родитељима и локалној заједници у којој се налази образовно-васпитна установа.

Школа гарантује и промовише највише етичке и професионалне вредности у спровођењу својих основних задатака васпитања и образовања. У складу са тим уверењима од свих запослених очекује се поштовање, праведност, веродостојност, одговорност и међусобно уважавање.

Етички кодекс промовише атмосферу у којој сви запослени у образовно-васпитној установи чувају углед и достојанство своје професије, одговорно и етички се односе према својим колегама, ученицима, родитељима и осталим грађанима који долазе у контакт са школом.

Етички кодекс треба да буде истакнут на видном месту у образовно-васпитној установи и објављен на веб-сајту школе.

Наставничко веће обавезно упознати са истим. Етички кодекс усваја Школски одбор.

Свака установа је у обавези да има свој Етички кодекс.

ОСНОВНА НАЧЕЛА

ЉУДСКА ПРАВА И ПОШТОВАЊЕ ИНТЕГРИТЕТА И ДОСТОЈАНСТВА ОСОБЕ

Школа свим запосленима омогућава право и обезбеђује услове несметаног професионалног развоја и усавршавања, у складу са личним могућностима, у мери у којој не нарушавају то исто право друге особе. Сви запослени имају обавезе и одговорности према другима у смислу поштеног, искреног и непристрасног понашања, али и да настоје да подижу критеријуме у свим доменима рада ради остваривања заједничког добра школе .

ЈЕДНАКОСТ И ПРАВИЧНОСТ

Сви запослени требају да се понашају у складу са принципом једнакости и праведности искључујући сваку врсту дискриминације, злостављања, узнемиравања или искоришћавања. Школа је дужна да обезбеди услове за остварење начела једнакости и праведности. Запослени не смеју да злоупотребе свој ауторитет и не смеју допустити да лични интереси и односи резултирају ситуацијама које могу да ометају објективна просуђивања етичког и професионалног обављања радних обавеза.

Запосленима у школи треба обезбедити једнаке услове остваривања професионалних обавеза, исказивања интелектуалних способности и напредовања.

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОНАШАЊЕ

Од запослених у образовној-васпитној установи очекује се да одговорно, савесно и етички беспрекорно испуњавају своје обавезе према ученицима и осталим запосленима у школи и да у свом раду следе начела објективности, непристрасности, љубазности и толеранције. Од свих запослених очекује се деловање у духу заједничких циљева школе.

ПОШТОВАЊЕ ЗАКОНА И ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

Од запослених се очекује поштовање свих закона и правних прописа који се тичу њихових обавеза. Школа има обавезу да обезбеди услове неопходне за упознавање наставног кадра са свим релевантним правилима а тичу се њихових обавеза. Запосленима треба обезбедити једнаку могућност притужбе и равноправан положај у поступку испитивања повреда одредби Етичког кодекса.

НЕПРИХВАТЉИВА ПОНАШАЊА

ДИСКРИМИНАЦИЈА

На основу одредбе школе о поштовању достојанства и интегритета сваког поједница и нужности обезбеђивања једнаких и праведних услова напредовања и остваривања својих права унутар школе, сваки облик непосредне и посредне дискриминације базиран на религији, етничкој и националној припадности, раси, полу, имовинском стању, пореклу, породичном и брачном статусу, трудноћи, породичним обавезама, годинама, инвалидности, телесном изгледу, политичком опредељењу и здравственом стању сматра се недопустивим. Искључиви критеријуми вредновања и напредовања смеју бити стручност, способност и професионалне заслуге, односно, оспособљеност и резултати у обављању радних задатака.

УЗНЕМИРАВАЊЕ

У циљу поштовања људског достојанства сваког запосленог, свака врста узнемиравања темељена на религији, етничкој и националној припадности, раси, полу, полној оријентацији, имовинском стању, породичном и брачном статусу, трудноћи, породичним обавезама, годинама, инвалидности, телесном изгледу, политичком опредељењу и здравственом стању сматра се недопустивим. За сврхе овог Етичког кодекса узнемиравањем се сматра свако непримерено понашање према другој особи које има за циљ или које стварно представља повреду личног достојанства, омета њено обављање радних задатака или смањује квалитет живота те особе. Узнемиравањем се сматра сваки чин, појединачан или понављан, вербални, невербални или физички као и стварање непријатних и непријатељских радних и образовних околности које другу особу застрашују, вређају и понижавају.

ПОЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ

Полно узнемиравање недопустиво је понашање које карактерише изостанак пристанка или одбијање друге стране, а укључује понављано нежељено упућивање вербалних и физичких предлога полне нарави другој особи, физичко напаствовање, ругање и исмејавање које је полно обојено, излагање полно увредљивог и узнемирујућег материјала као и захтевање полних услуга. Насупрот полном узнемиравању, односи полне нарави између запослених који укључују обострани пристанак сматрају се подручјем приватности ван легитимних интереса школе. Такви случајеви не сматрају се полним узнемиравањем као ни сукобом интереса.

ОБЈЕКТИВНОСТ И НЕПРИСТРАСНОСТ

Сви запослени требају бити праведни и не смеју допустити да предрасуде било које врсте утичу на њихову објективност у васпитно - образовним, административним и управљачким делатностима. Евалуација делатности и професионалне компетенције запослених не смеју да се темеље на критеријумима који нису непосредно релевантни за обављану делатност или професионалне обавезе.

ПРИМАЊЕ ПОКЛОНА И ДРУГИХ ДОБАРА

Запослени у васпитно образовној установи не смеју да траже поклоне, подстицз даривање нити примају поклоне за који ће посредно или непосредно утицати на њихову објективност, испуњавање професионалних обавеза и поштовање професионалних права и дужности.

СУКОБ ИНТЕРЕСА

Сви запослени требају избегавати сукобе интереса. Сукоб интереса могу узроковати породични односи, блиско пријатељство, антагонизми и сл. Треба настојати на независности свих изваншколских делатности (које укључују финансијске или другачије интересе) како оне ни би биле у сукобу са професионалним обавезама запослених у школи.

Недопустив је сваки облик непотизма.

ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Сви запослени који темељем своје позиције у школи располажу подацима са статусом поверљивости требају штитити тајност таквих података. Није дозвољено откривање поверљивих података другим запосленима, као ни било којој другој страни осим ако је такво разоткривање део уобичајеног тока посла у школи или ако постоји законска и професионална обавеза да се такве информације објаве.

ЈАВНО НАСТУПАЊЕ

У свим облицима јавних наступа и деловања у којима запослени представљају школу, нарочито се очекује поступање у складу са највишим етичким и професионалним стандардима.

ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ

ЕТИЧКИ ОДНОС НАСТАВНИКА ПРЕМА ПРОФЕСИЈИ

Наставник је у обавези да:

- се одговорно односи према својој професији. Одговорност према раду подразумева истину, тачност, поштење, поштовање људске личности, одбацивање дискриминације, дисциплину и рационалност.
- води рачуна о свом физичком и менталном здрављу и друштвеној одговорности у обављању свог посла и задатака који из њега произилазе.
- поштује образовну политику државе, примењује законе и прописе који нису у сукобу с етичким кодексом.
- рационално и уз ваљане доказе располаже фондовима који су му поверени на располагање или управљање.
- избегава сукобе интереса (повезане са породичним односима, пријатељством и слично).
- води рачуна о начину комуницирања са ученицима, колегама и родитељима.
- избегава претећи говор, непристојне шале и опаске или вербалне предлоге непристојног карактера, увредљиве и омаловажавајуће речи и било који облик психичког и физичког насртаја.
- води рачуна о облачењу и личној хигијени. Одећа треба да буде чиста, уредна, прикладног и одмереног кроја за жене (прекривена рамена, сукње испод колена, штикле умерене висине, уредна фризура, умерена шминка, нокти и накит). Мушкарци треба да носе класична одела, да имају уредну косу и воде рачуна о личној хигијени.

Дужност наставника је да:

- се професионално усавршава и развија.
- се бори и отклања сваки покушај корупције у образовно-васпитној установи.
- води рачуна о свом понашању и изван школе, да буде узоран и достојанствен.
- поседује једноставност, умереност, одмереност, добар и негован спољашњи изглед.

Наставник не сме да:

- независно од свог неслагања и евентуално другачијег личног мишљења тумачи усвојену образовну политику.
- користи положај или образовно-васпитну установу за личне привилегије.
- носи провокативну одећу (деколтиран изрез, прекратке сукње, провокативне чарапе, хеланке, наочаре за сунце, бермуде, отворену обућу и капе)

ЕТИЧКИ ОДНОС НАСТАВНИКА ПРЕМА УЧЕНИЦИМА

Наставници имају обавезу да помогну родитељима у васпитавању њихове деце и развијању пожељних карактерних особина.

Наставник треба да:

- подстиче ученике да стичу знања и да развијају своју моралну културу, односно да их подстиче да разликују добро од зла.
- помогне ученицима да прихвате грађанске вредности и да се по њима понашају. Те вредности су марљивост, одговорност, сарадња и приврженост (родитељима, школи, учењу, другарицама и друговима). Изузетно је значајно и поштовање закона, људског живота, других људи и себе самих.
- мери свој успех не само преко постигнућа сваког ученика већ и путем оствареног успеха у развоју ученика као грађанина.
- са ученицима успостави однос поверења, уважавања и толеранције (стрпљења и прихватања разлика).
- се према сваком ученику односи пажљиво и објективно – у оцењивању, решавању сукоба и у примени дисциплинских мера.
- предузме све дозвољене мере да заштити ученика од свих околности које би могле бити штетне по учење, здравље и безбедност.
- ентузијазмом и стрпљењем мотивише ученике на постизање високог нивоа знања из свог наставног предмета.
- све теме третира на отворен, јасан, разумљив и позитиван начин – посебно оне које могу да изазову осетљивост и нелагодност код ученика.
- подстиче ученике на аргументовано и критичко мишљење и сагледавање појава, односа и тема из различитих перспектива.
- се стара да задовољи потребе ученика за различитим облицима учења у складу с уловима које омогућава образовно-васпитна установа.
- води рачуна и поштује личност својих колегиница и колега (наставника) пред ученицима не коментаришући њихов рад и поступке.
- јавно и објективно оцењује ученике – да не подлеже пристрасности у њиховом оцењивању или да показује симпатије или антипатије.
- узима у обзир мишљења и процене ученика о свом раду, у циљу унапређивања квалитета процеса учења и наставе.
- редовно информише родитеље (старатеље) о напредовању њиховог детета.

Наставник не сме да:

- доведе ученика у непријатност – исмевањем, повишеним гласом, увредама, одавањем личних података или на било који други начин.

ЕТИЧКИ ОДНОС НАСТАВНИКА ПРЕМА КОЛЕГИНИЦАМА И КОЛЕГАМА

Наставничка професија налаже да се у школи успостављају колегијални односи, засновани на међусобном уважавању, правичности и равноправности.

Међу наставницима мора да влада стваралачка атмосфера и врхунски професионални однос према раду. Однос међу наставницима мора се темељити на поштовању знања, стручности и личног достојанства, на помоћи и стваралачкој сарадњи, као и на професионалној и људској солидарности.

Наставник не сме директно или индиректно повредити стручни углед, напредовање или рад другог наставника.

Ако сматра да одређени наставник није заслужио напредовање или се некоректно понашао, упозориће на то одговорну особу.

У јавној критици рада другог наставника мора бити суздржан, имајући у виду да су одељењска већа, Наставничко веће, стручни активисти, као и стручни часописи примерена места за стручне расправе и критику.

Наставник не треба да открива поверљиве и приватне информације о колегиницама и колегама уколико то не налаже закон (укључујући интернет- друштвене мреже, сајтове).

Због осетљивог положаја своје струке у јавности, наставник је дужан да у односу према истој поступа опрезно и одмерено, не доводећи у питање своју стручност и професионалност, како не би наудио себи и својим колегама.

Наставник не треба да даје нетачне податке о колегиницама и колегама. Наставник је дужан да поштује слободно мишљење и слободан избор својих колегиница и колега а који не доводи у питање интересе деце, принципе и етику професије. Наставник треба да покаже демократску и грађанску зрелост у односу на своје колеге и колегинице у ситуацијама када се над њима врши присила, претња или насиље по било ком основу (идеолошком, партијском итд).

Уколико се, на било који начин испољи непрофесионално понашање колеге - сарадника, наставник је дужан да прво са њим разговара и покуша колегијално даразрешити проблем.

ЕТИЧКИ ОДНОС НАСТАВНИКА ПРЕМА РОДИТЕЉИМА И ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Дужност наставника је да:

- шире свест о значају и важности образовања за људе из образовног система за заједницу и друштво.
- утичу на подизање свести родитеља о вредности образовања за њихову децу и садашњост и будућност друштва у коме живе.
- Оспособљен и квалификован људски ресурс је најбоље и најисплативије улагање. Уложити у образовање деце значи створити им услове за њихову извеснију, сигурнију и стабилнију садашњост и будућност.
- родитељима пренесу све информације о ученицима у циљу њиховог успешнијег школовања, али и формирања њихове личности.
- сарађују с родитељима у тражењу начина да ученици постижу што бољи успех у учењу.
- негују професионалан однос према породици ученока, при чему наставник не сме да користи исту за личну корист и приватне циљеве.
- поштују поверљивост и приватност породице.
- уколико уоче угрожавање добробити детета, изложи поверљиве информације надлежним органима и Установама које су у стању да делују у корист дечијег интереса;
- избегавају ситуације заступања интереса само једне стране, у случају када су чланови породице у међусобном сукобу.
- да избегну решавања породичних несугласица пред дететом.
- да покрену (иницирају) дефинисање правила и принципа која се односе на понашање родитеља у школи.

Наставници су обавезни да:

- се потруде да разумеју и поштују посебне вредности, традицију и обичаје различитих култура из којих долазе и у којима живе њихови ученици и родитељи.
 - помогну колико могу и разумеју родитеље ученика који имају проблеме изазване сиромаштвом, незапосленошћу или трагедијама које су их задесиле.
 - према могућностима укључују родитеље у различите активности у циљу унапређивања услова за учење и рад у образовно-васпитној установи као и у циљу развијања сарадње са локалном заједницом.
- Наставници учествују у друштвеном животу као и сви грађани, али су дужни да свој лични ангажман ускладе са обавезама према ученицима, настави и интересима школе као образовне институције, не злоупотребивши свој статус и ауторитет ради остваривања личних интереса.

ПОШТОВАЊЕ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Поступање према одредбама овог Етичког кодекса обавеза је свих непосредних носилаца васпитно - образовне делатности у школској установи. Школски одбор именуваће комисију која ће пратити поштовање Етичког кодекса. Ако запослени поступи супротно одредбама Етичког кодекса, Комисија може изрећи опомену запосленом.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Етички кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

председник Школског одбора

Етички кодекс је заведен под деловодним бројем: 04/4356 од 23. 12. 2013. године, објављен је на огласној табли Школе дана 23. 12. 2013. Године, а ступа на снагу дана 31. 12. 2013. године.

Секретар школе